

Eenjarige post-HBO registeropleiding

Docent Nederlands als Tweede Taal

PROGRAMMAGIDS

2010/2011

DIDACTIEK

centrum voor
NASCHOLING
AMSTERDAM

Inhoud

Voorwoord	2
Introductie	3
Waarom een post-HBO opleiding NT2?	3
Voor wie?	3
Kenmerken van de opleiding	3
Programma	4
Leerdoelen	4
Werkvormen	4
Kernthema's	5
Opzet van de opleiding	6
De bijeenkomsten	6
Literatuur	6
Studiebelasting	7
Toetsing en certificering	7
Praktische informatie	8
Locatie en tijd	8
Opleidingsdata	8
Kosten	9
Examencommissie	9
Bezwaar en beroep	9
Aanmeldingsprocedure	9
Informatiebijeenkomst	11
Meer informatie	11
Algemene voorwaarden opleidingen en cursussen	12

Voorwoord

In deze brochure treft u informatie aan over de post-HBO opleiding Docent Nederlands als Tweede taal (NT2).

Zowel in het voortgezet onderwijs als in het beroepsonderwijs nemen steeds meer cursisten met een taalachterstand deel. Het gaat daarbij vooral om NT2-leerders. Onvoldoende taalvaardigheid leidt tot voortijdige schooluitval van deze groep.

De post-HBO opleiding Docent Nederlands als tweede taal biedt veel NT2-didactiek en kennis over taalverwerving. De taalverwerving wordt gecombineerd met veranderende onderwijskundige inzichten. De rol van de docent verandert door de inzet van multimediale middelen, en door de roep om efficiënter onderwijs en het meer zelfstandig leren van cursisten. Is deze nieuwe rol al lastig voor docenten die les geven aan Nederlandstalige cursisten, voor docenten NT2 is het nog eens extra moeilijk, omdat zij de leerlingen aanspreken in een taal die ze nog gaan leren.

In deze brochure vindt u informatie over de organisatie van de opleiding, de opbouw en de globale inhoud van het studieprogramma. De gevolgen van de nieuwe Wet Inburgering voor het NT2 onderwijs zijn onderdeel van de opleiding. Het certificaat van de post-HBO opleiding voldoet aan de eis van gecertificeerd docent, zoals die door veel gemeenten gesteld wordt aan taalaanbieders.

Het Centrum voor Nascholing Amsterdam is een van de instituten die het certificeringstraject namens de vereniging van docenten NT2 aanbieden. Over de eisen die aan het portfolio-assessment gesteld worden kunt u informatie vinden op www.BVNT2.org.

Docenten post-HBO opleiding docent NT2:
Margreet Verboog
Charlotte Cannegieter

Introductie

Waarom een post-HBO opleiding NT2?

Het aantal tweedetaalleerders zal de komende jaren niet afnemen, zeker nu ook ‘oudkomers’ verplicht worden een inburgeringscursus te volgen. Zowel in de volwasseneneducatie als in het voortgezet onderwijs blijft er daarom behoefte aan de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren. Hoewel er in Nederland geen aparte bevoegdheid NT2 bestaat, wordt algemeen erkend dat NT2 ‘een vak apart’ is. Binnen de meeste lerarenopleidingen krijgt Nederlands als tweede taal echter nog te weinig aandacht. Deze gegevens rechtvaardigen het aanbieden van een post-HBO opleiding NT2.

De opleiding bestaat sinds 1987 en heeft steeds veranderingen ondergaan op grond van ervaring en ontwikkelingen in het veld.

4

Voor wie?

De opleiding is bedoeld voor mensen met een afgeronde HBO-opleiding, of een vergelijkbaar diploma. Van deze toelatingseis kan in uitzonderingsgevallen worden afgeweken. Een lesbevoegdheid strekt tot aanbeveling, maar is niet noodzakelijk, tenzij men in het voortgezet onderwijs wil werken. Deelnemers moeten bij voorkeur werkzaam zijn als docent NT2 of geschoold willen worden tot NT2-docent. Ten tijde van de opleiding is het vereist dat de docent minimaal 5 uur per week Nederlands als tweede taal geeft aan inburgeraars of andere nieuwkomers. Dit mag eventueel ook in de vorm van een stage bij een ROC of een andere onderwijsinstelling. De student dient zelf te zorgen voor een werkplek of stageplaats. De opleider kan eventueel voorzien in adressen van scholen en contactpersonen met betrekking tot een stageplaats.

Kenmerken van de opleiding

Duaal

De opleiding heeft een duaal karakter. Dit betekent dat leren en werken gecombineerd worden. De opleiding bestaat uit twee componenten. Centraal staat de praktijk, de theorie is ondersteunend. Dit betekent dat bijeenkomsten uitsluitend bedoeld zijn voor deelnemers die werk hebben of een stage volgen.

Training

De opleiding is vooral gericht op het trainen van docentvaardigheden in relatie tot NT2. Dit betekent dat de deelnemers de theorie grotendeels via opdrachten verwerken en vervolgens de nieuwe inzichten toepassen in hun eigen praktijk. Hierop wordt systematisch gereflecteerd.

Praktisch

De opleiding is niet alleen praktijkgericht in de opzet, maar ook in de keuze van de thema's. De nieuwe onderwijskundige inzichten zullen uitgebreid aandacht krijgen en vertaald worden naar de consequenties voor de manier van lesgeven van de individuele docent. Hierbij kan gedacht worden aan: zelfstandig leren, inzet van ICT, begeleidingsvaardigheden en effectief onderwijs. Veel aandacht zal ook besteed worden aan de eisen van de Wet Inburgering, en de voorbereiding op het Inburgeringsexamen.

Programma

Leerdoelen

Kennis

- de docent kent tweede taalverwervingstheorieën en kan verschillende visies en benaderingen in leermiddelen herkennen
- de docent kan belangrijke kenmerken en achtergronden van doelgroepen benoemen
- de docent is op de hoogte van de uitstroomprofielen en kent de verschillende leertrajecten
- de docent kan kwaliteitscriteria voor NT2-onderwijs benoemen
- de docent kent een grote variatie aan werkvormen voor het trainen van functionele taalvaardigheid

Vaardigheden

- de docent kan een directe koppeling maken tussen doelen en het onderwijsleertraject
- de docent kan de daarvoor geschikte materialen selecteren en inzetten
- de docent kan geschikte werkvormen selecteren en toepassen
- de docent kan in verschillende organisatievormen (klassikaal, zelfstandig leren, buitenschools leren) de cursist begeleiden bij het leren van het Nederlands
- de docent kan cursisten adequate en gerichte feedback geven
- de docent kan op een systematische wijze de voortgang van cursisten in beeld brengen en bijhouden

Houding

- de docent is gericht op het begeleiden van cursisten in hun leerproces
- de docent is in staat te reflecteren op eigen handelen
- de docent is bereid eigen functioneren ter discussie te stellen
- de docent is bereid tot collegiale consultatie en intervisie
- de docent heeft een open houding ten aanzien van andere culturen en is bereid zijn eigen waarden en normen ter discussie te stellen
- de docent heeft een lerende houding, ook na de opleiding

Werkvormen

Afhankelijk van de onderwerpen en de leerdoelen worden verschillende werkvormen gebruikt:

- colleges/instructiebijeenkomsten
- bijeenkomsten met extensieve begeleiding door de docent
- (video)presentaties van gegeven (onderdelen van) lessen
- didactische practica
- casusbesprekingen
- voortgangsgesprekken
- intervisie

Kernthema's

Vier thema's staan centraal:

- de cursist in de Inburgering
- de didactiek van NT2
- docentvaardigheden
- de lerende docent

1. De cursist in de inburgering

Onderwerpen die aan de orde komen zijn:

- het Inburgeringsexamen
- eisen van de Nederlandse maatschappij
- toekomstperspectief
- motivatie, leerbehoeften, leervaardigheden

2. De didactiek van NT2

- formuleren van doelstellingen
- selectie en ordening van leerstof en onderwijsmiddelen
- de overdracht van de leerstof
- het portfolio maken

3. Docentvaardigheden

- omgaan met verschillen in cursisten
- activeren en stimuleren van het leerproces
- begeleiden van interactief groepswerk
- omgaan met nieuwe (multimediale) leermiddelen

4. De lerende docent

Van de docenten wordt verwacht dat zij verschillende activiteiten verrichten tijdens en na de opleiding voor de evaluatie en de professionalisering van hun didactisch, onderwijskundig en pedagogisch handelen bij het werken met inburgeraars en andere anderstaligen in het werkveld:

Daarbij gaat het bijvoorbeeld om:

- formuleren van eigen leerdoelen
- reflecteren op eigen didactisch handelen
- observeren en feedback geven
- intervisietechnieken kunnen hanteren
- bijhouden van vakliteratuur
- deelnemen aan scholingsbijeenkomsten, workshops en symposia over NT2

Opzet van de opleiding

De bijeenkomsten

De bijeenkomsten zijn bedoeld om de theorie en de bijbehorende opdrachten te verwerken en bespreken, ervaringen uit te wisselen en eigen lessen (op video opgenomen) te bespreken. Hierbij wordt vaak in groepjes van 4 of 5 personen samengewerkt.

In elke bijeenkomst staan één of meerdere onderwerpen centraal. De werkwijze is als volgt. U heeft vóór de bijeenkomst een deel van de Cd-rom Tussen Taal en Wereld doorgenomen. Vragen naar aanleiding van de opdrachten kunnen tijdens deze bijeenkomsten besproken worden.

Verder kunnen er vragen liggen over de theorie die u hebt gelezen voor de groepsbijeenkomsten. Als uw medecursisten deze vragen niet bevredigend hebben kunnen beantwoorden, kunnen deze worden gesteld tijdens de eerstvolgende plenaire bijeenkomst.

Het thema dat aan de orde is volgens de principes van activerende didactiek zal worden behandeld. De gekozen werkvormen bij de opdrachten zorgen voor verdieping en toepassing van de theorie. U oefent met vaardigheden die u nodig heeft om in de groepsbijeenkomsten effectief van elkaar en met elkaar te kunnen leren. De reflecties op de cursusbijeenkomsten en de wekelijkse reflectie op stage of werk worden opgenomen in het logboek.

7

Rondom de competenties van de NT2-docent zijn er binnen de opleiding zes kernopgaven geformuleerd. Deze kernopgaven worden beoordeeld door de opleidingsdocent. Voorbeelden van kernopgaven zijn het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van een les of het geven van effectieve feedback op een spreek- of schrijfproduct.

Tijdens de opleiding vindt er een voortgangsgesprek en een eindgesprek plaats. Deze gesprekken zijn bedoeld om de continuïteit te bewaken en uw vorderingen te bespreken. Indien al uw ingeleverde kernopgaven voldoende zijn beoordeeld en uw examendossier volledig is, kunt u deelnemen aan het eindgesprek. Het logboek is uitgangspunt bij deze gesprekken

Gedurende de opleiding maakt de docent in opleiding twee keer een video-opname van een eigen les. Het is van belang deze opnames tijdig te plannen en te zorgen voor apparatuur.

Literatuur

Tijdens de opleiding worden de volgende boeken + cd-rom gebruikt:

De cd-rom 'Tussen Taal en Wereld. Nederlands geven aan anderstalige volwassenen: een multimediale training lesvaardigheid'. Deze wordt op de eerste bijeenkomst uitgedeeld.

De hier volgende boeken moeten worden aangeschaft:

Samenwerkend leren. Praktijkboek. Sebo Ebbens, Simon Ettekoven, Jos van Rooijen. Groningen, Wolters Noordhoff, 2005.

Taal leren op maat. Effectief lesgeven aan NT2-cursisten. Margreet Verboog en Damayanti Gunawan. Bussum, Coutinho, 2007.

Leren Spreken, Een didactische handleiding voor docenten NT2. Margreet Verboog. Bussum, Coutinho, 2009.

Studiebelasting

De opleiding bestaat uit 31 weken en in deze periode vinden 20 bijeenkomsten plaats. De studiebelasting bedraagt ongeveer 20 uur per week.

Lezen en verwerken van de theorie en het maken van kernopgaven	200 uur
Vorbereiden van de bijeenkomsten	60 uur
Schrijven logboek	40 uur
Video-opname en verslag	55 uur
Bijeenkomsten: 20 x 4 uur	80 uur
Individuele gesprekken	5 uur
Werken in de praktijk (minimaal)	200 uur
Totaal	640 uur

8

Toetsing en certificering

De docent in opleiding werkt in deze opleiding toe naar de presentatie van zijn of haar examendossier. In dit examendossier zitten verschillende onderdelen, te weten:

- De kernopgaven
- Het logboek
- Een aantal opdrachten uit Tussen Taal en Wereld die schriftelijk zijn gemaakt.

De theorie wordt getoetst aan de hand van verwerkingsopdrachten en kernopgaven.

De praktijk aan de hand van:

- gemaakte kernopgaven waaronder op video opgenomen lessen;
- logboek.

Het certificaat wordt uitgereikt indien men voldoende aanwezig geweest is (80% van de bijeenkomsten) en bovengenoemde toetsing met voldoende resultaat heeft afgerond.

Voor alle duidelijkheid

De opleiding geeft geen onderwijsbevoegdheid, maar een bekwaamheid in het geven van Nederlands als tweede taal. De deelnemers ontvangen na afloop een landelijk erkend certificaat waarmee zij de verworven bekwaamheid kunnen aantonen.

Praktische informatie

Locatie en tijd

De opleiding start op 13 september 2010 en loopt tot en met mei 2011. De 20 bijeenkomsten vinden plaats op maandagmiddag van 13.30 tot 17.30 uur in Amsterdam. In de schoolvakanties zijn er geen bijeenkomsten.

Opleidingsdata

2010

Blok 1

Maandag 13 september 2010

Maandag 20 september 2010

Maandag 27 september 2010

Maandag 4 oktober 2010

Maandag 11 oktober 2010

Blok 2

Maandag 8 november 2010

Maandag 15 november 2010

Maandag 22 november 2010

Maandag 6 december 2010

Maandag 13 december 2010

9

Voortgangsgesprek maandag 1 november 2010

2011

Blok 3

Maandag 10 januari 2011

Maandag 17 januari 2011

Maandag 24 januari 2011

Maandag 31 januari 2011

Maandag 7 februari 2011

Blok 4

Maandag 14 februari 2011

Maandag 7 maart 2011

Maandag 14 maart 2011

Maandag 21 maart 2011

Maandag 4 april 2010

Extra datum: maandag 18 april 2011

Eindgesprek: maandag 9 mei 2011

Certificering: maandag 23 mei 2011 15.30-18.00 uur

Bij overinschrijving van de maandaggroep, zal er een woensdaggroep worden gestart.

2010

Blok 1

Woensdag 15 september 2010

Woensdag 22 september 2010

Woensdag 29 september 2010

Woensdag 6 oktober 2010

Woensdag 13 oktober 2010

Blok 2

Woensdag 10 november 2010

Woensdag 17 november 2010

Woensdag 24 november 2010

Woensdag 1 december 2010

Woensdag 8 december 2010

Voortgangsgesprek woensdag 3 november 2010

2011

Blok 3

Woensdag 12 januari 2011
Woensdag 19 januari 2011
Woensdag 26 januari 2011
Woensdag 2 februari 2011
Woensdag 9 februari 2011

Blok 4

Woensdag 16 februari 2011
Woensdag 9 maart 2011
Woensdag 16 maart 2011
Woensdag 23 maart 2011
Woensdag 30 maart 2011

Extra datum: woensdag 6 april 2011
Eindgesprek: woensdag 27 april 2011
Certificering: woensdag 25 mei 2011 15.30-18.00 uur

Kosten

De kosten bedragen € 3.250,- voor het lesgeld en ongeveer € 75,- voor het studiemateriaal. De opleiding komt in aanmerking voor de Lerarenbeurs voor scholing van het ministerie van OCW. Leraren kunnen deze beurs aanvragen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO, voorheen IB-groep) van 1 april tot 13 mei 2010. Zie voor meer informatie www.ocwduo.nl.

10

Examencommissie

Toetsing, beoordeling en certificering/diplomerings vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de examencommissie van de opleiding. De examencommissie is als volgt samengesteld:

Drs. B. van der Hilst (voorzitter)
Drs. A.C.A.M. Vermeulen (secretaris)
Drs. M. Verboog (lid)
Drs. I. Meertens (lid)

Bezwaar en beroep

Indien een cursist het niet eens is met inhoudelijke of procedurele aspecten van de beoordeling van zijn werk door een docent van de opleiding kan hij schriftelijk bezwaar maken bij de examencommissie. De examencommissie behandelt het bezwaar binnen 21 dagen. Indien de cursist van mening is dat het bezwaar door de examencommissie op onbevredigende wijze is afgehandeld kan hij in beroep gaan bij het College van Beroep van de Hogeschool van Amsterdam. De daarmee samenhangende procedure staat beschreven in het Studentenstatuut van de Hogeschool van Amsterdam, dat is te downloaden van de website: www.juridisch.hva.nl/studentenstatuut.htm.

Aanmeldingsprocedure

Aanmelding geschiedt via een digitaal aanmeldingsformulier op www.centrumvoornascholing.nl. Na aanmelding ontvangt u een bevestiging per e-mail. Op grond van het aanmeldingsformulier wordt vastgesteld of u wordt uitgenodigd voor een intakegesprek met de coördinator van de opleiding. In zeldzame gevallen wordt het besluit genomen om een aspirant deelnemer niet te plaatsen. Wordt een deelnemer definitief toegelaten, dan ontvangt hij/zij een bewijs van plaatsing. Inzending van het aanmeldingsformulier betekent dat u akkoord gaat met de in deze brochure opgenomen *Algemene voorwaarden opleidingen en cursussen*.

Informatiebijeenkomst

Voor geïnteresseerden in de post-HBO opleiding Docent NT2 verzorgen wij een informatiebijeenkomst op 28 april 2010, van 16.00 uur – 18.00 uur. Locatie: Gebouw Kroonstate, H.J.E. Wenckebachweg 144 – 148, in Amsterdam. Een routebeschrijving vindt u op onze website www.centrumvoornascholing.nl. Meer informatie hierover kunt u opvragen bij het secretariaat.

Meer informatie

Voor inlichtingen over de opleiding kunt u zich wenden tot:

Charlotte Cannegieter
T 020 – 525 1490 (secretariaat)
E ccannegieter@cna.uva.nl

Secretariaat
Debby Jenner
T 020 – 525 1490
E djenner@cna.uva.nl

Bezoekadres
Gebouw Kroonstate
H.J.E. Wenckebachweg 144 – 148
1096 AR Amsterdam

www.centrumvoornascholing.nl

Algemene voorwaarden opleidingen en cursussen

Open inschrijving

1. Inschrijving

Inschrijving dient altijd schriftelijk te geschieden door middel van een volledig ingevuld en ondertekend aanmeldingsformulier. Plaatsing geschiedt op volgorde van binnenkomst. Pas na schriftelijke bevestiging van het secretariaat is uw inschrijving definitief.

2. Betaling

In principe ontvangt u vóór aanvang van de opleiding of cursus een nota. De kosten dienen te worden voldaan binnen de gestelde betalingstermijn van 30 dagen.

12

3. Annulering door het Centrum voor Nascholing Amsterdam

Bij onvoldoende inschrijvingen of overmacht behoudt het Centrum voor Nascholing Amsterdam zich het recht voor de opleiding of cursus te annuleren. De eventueel betaalde kosten worden volledig gerestitueerd.

4. Annulering door de deelnemer

Mocht u door omstandigheden verhinderd zijn deel te nemen aan de opleiding of cursus waarvoor u zich heeft ingeschreven, dan dient u dit schriftelijk kenbaar te maken.

- Bij annulering langer dan twee maanden voor aanvang van de opleiding of cursus wordt € 59,50 administratiekosten in rekening gebracht.
- Bij annulering korter dan twee maanden, maar langer dan één (1) maand voor aanvang van de opleiding of cursus wordt 50% van de kosten in rekening gebracht.
- Bij annulering korter dan één maand voor aanvang van de opleiding of cursus worden de volledige kosten van de opleiding of cursus in rekening gebracht.

5. Gedeeltelijke deelname of tussentijdse beëindiging

Bij gedeeltelijke deelname of tussentijdse beëindiging door de deelnemer vindt geen restitutie van de cursus- of opleidingskosten plaats. Voortijdig stoppen met de opleiding of cursus dient schriftelijk te worden gemeld aan het secretariaat.

Maatwerk

Voorwaarden van toepassing op maatwerk zijn op aanvraag verkrijgbaar bij het secretariaat van CNA en worden standaard meegeleverd met de offerte.